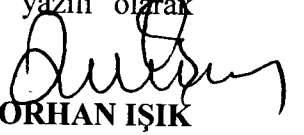

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya YANIK** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

Türkiye’de kadına yönelik şiddet nedeniyle yüzlerce kadın her yıl katledilmektedir. Gördüğü şiddet sonucunda ölmezse dahi ağır yaralı ve engelli kalan veya şiddet uygulayan bir erkekle yaşamak zorunda bırakılan kadınlar bu ülkenin gerçeğidir. Eşitsiz ve adaletsiz toplumsal cinsiyet yapısı ve kadınlara dayatılan bu bağımlı yaşam kültürü, faillere yönelik cezasızlık politikası kadın cinayetlerinin ve kadına yönelik şiddetin ana nedenleridir. İstanbul Sözleşmesi’nin uygulamaya geçirilmeden fesih edilmesi, kadınların yaşam hakkını koruyan mevzuatın yetersizliği veya var olan mevzuatın uygulamaya yansıtılmaması ve kadınlar için başvuru, korunma mekanizmalarının işletilmemesi, kadın sığınma evlerinin yetersizliği ve kadın korunma taleplerinin karşılanmaması her yıl yüzlerce kadının yaşamına mal olmaktadır, binlercesinin ise işkence ve şiddete maruz kalmasıyla sonuçlanmaktadır. Hergün benzer şekillerde kadınların öldürüldüğünü gösteren <http://anitsayac.com/> adresinde 2021 yılında öldürülen 251 kadının isim listesi ve önceki yıllarda öldürülen kadınların isim listesi bulunmaktadır. Birçok kadının öldürülmesi, intihar adı altında öldürülmesi veya intihara sürüklenmesi söz toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ve katillerin cezasız kalmasının bir sonucudur. Çoğu kamuoyunun bilgisine yansımayan şiddet vakalarında, faillerin korunduğuna ve cezasız kaldığına yönelik, toplumda genel kabul haline gelen bir algı mevcuttur. Birçok vakada kadınlara saldıran failler “ceza almayacağını veya küçük bir ceza alacağını” kayıt altına alacak şekilde ifade edebilmektedir.

Van’da 2020 ve 2021 yıllarında kadına yönelik birçok şiddet ve cinayet vakası kamuoyunun bilgisine yansımıştır. Gürpınar ilçesinde Güler Keklik, Erciş ilçesinde Cansu Yıldırım, P.A., Dilek E., Hicret Beyazsu, 2 yaşındaki Melek Memiş, İpekyolu ilçesinde Hacer Metin, Neşe Altun, Edremit ilçesinde Meliha Kara, Özalp ilçesinde Ceren Atlı, Tuşba ilçesinde Süphan Boz ve Van’da uzun yıllar aktif siyaset yapan Gülay Elçi şüpheli bir şekilde yaşamını yitirmiştir. 2021 yılında Erciş’te Aysel Yok eşi tarafından öldürülmüştür. Başka bir vakada da Mehmet Ş. tarafından sistematik şiddete maruz kalan ve hastalanan Herdemcan Tink yaşamını yitirmesidir.

Van’da 24 Nisan’da yaşanan bir vaka; kadına yönelik şiddetin başka bir boyutunu yeniden açığa çıkarmıştır. İntihar girişiminde bulundu diye hastaneye kaldırılan Çiğdem E’nin, aslında intihar etmediği, eşi tarafından ağır şiddete maruz bırakıldıktan sonra intihar süsü verilerek 2. Kattan atıldığı, 27 gün yoğun bakımda kalan kadının ifadesine rağmen şiddet uygulayan kişinin (S.E) serbest bırakıldığı kamuoyuna yansımıştır. Çiğdem E. şiddete maruz kalıp atılmadan önce polisi aradığını ama yanıt alamadığını ifade etmiştir. Türkiye’de Şule Çet vakasındaki gibi intihar süsü verilerek öldürülmek istenen kadınların olduğu bilinmelidir.

Van'da ve birçok yerde kadınlara yönelik şiddetin yaptırımsız kalması için sistematik ihmallere yaşanmaktadır. Nüfusu 1,3 milyona yaklaşan bu kentte belediyelerin ve bakanlıkların gerekli destek birimlerini oluşturmadıkları, kayyumların HDP belediyelerince açılan kadın destek birimleri ve merkezlerini amaç dışı kullanıma tahsis ettikleri ve şiddet gören kadınların başvuru yerlerinin çok kısıtlı olduğu bilinmektedir. Van'da, Emniyet Müdürlüğü kapsamında 2020 yılı için Kadın Acil Destek Birimine (KADES) bütün yıl boyunca sadece 220 başvurunun yapıldığı kamuoyuna duyurulmuştur. Yüzbinlerce kadının yaşadığı Van'da bir yıl içerisinde çok daha yüksek sayıda kadının eziyet, işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı bilinmektedir. Kadınların çok önemli bir bölümü Kürtçe dilinde hizmet sunulmadığı, yine önemli bir bölümü sonuç alıcı bir koruma sağlanamayacağı görüşü nedeniyle hiçbir resmi kuruma bu yönde bir başvuruda bulunmamaktadır.

Bu bağlamda;

1. Van'da eşi tarafından şiddete maruz kaldıktan sonra intihar süsü verilerek 2. kattan atıldığı iddia edilen Çiğdem E' için bakanlığınız hangi tedbirleri almıştır? Çiğdem E.'ye koruma sağlanmış mıdır? Saldırgan eş hakkında uzaklaştırma ve diğer tedbirler alınmış mıdır? Devam eden bir soruşturma mevcut mudur? Bakanlık konu hakkında yürütülen davaya müdahil olmuş mudur?
2. Çiğdem E'nin yoğun bakım sonrası ifadesine rağmen saldırgan eşi neden tutuklanmamıştır? Bu konuda bakanlığınızın bir girişimi olacak mıdır?
3. Türkiye'de son 10 yılda Şule Çet vakasına benzer şekilde intihar iddiası ile öldü denilen kaç kadının erkeklerce öldürüldüğü açığa çıkmıştır?
4. Van'da ve Türkiye genelinde 2021 yılında ev içi kaza, yaralanma, tartışma, kavga vb. nedenlerle hastanelere yapılan başvuru sayısı kaç kişi olmuştur? Bu kadınlara yönelik sağlık hizmetleri dışında herhangi bir destek ve yönlendirme yapılmakta mıdır?
5. Van'da ve Türkiye'de 2020-2021 yıllarında şüpheli bir şekilde yaşamını yitiren kadın sayısı kaçtır? Bu kadınların kaç ölmeden önce şiddete maruz kaldığı için resmi makamlara başvurmuştur?
6. Koruma talebi karşılanmayan kadın sayısı kaçtır? Koruma kararı verildiği halde öldürülen kadın sayısı kaçtır? Koruma kararı verildiği halde kaç kadın öldürülmüştür? Bu süreçte ihmali kaç kamu görevlisi hakkında disiplin süreci işletilmiştir? Bu konuda tedbirleri iyileştirmek amacıyla bir çalışma yapacak mısınız?
7. KADES'in Türkçe, Arapça, Rusça, İngilizce, Fransızca ve Farsça dilleri dışında gelecek dönemlerde hangi dillerde hizmet sunmasını planlıyorsunuz? Şu anda Kürtçe dışında herhangi bir dili bilmeyen yüzbinlerce kadına neden kendi dillerinde hizmet sunulmamaktadır? Van'da ve Türkiye yaşayan anadili Kürtçe olan kadınlara hizmet sunumuna ne zaman başlanacaktır?
8. Van'da kadına yönelik şiddet, taciz, istismar ve cinayet vakalarının yaşanmaması için bakanlık olarak hangi çalışmaları yürütüyorsunuz?
9. Kadınların eşit, özgür ve bağımsız bir yaşam kurabilmesi için ne tür önlemler alacaksınız?